

МКҚК «Күншуақ» бөбекжай-бақшасы»

**Балабақшадағы педагогикалық этика
«Балаға-мейірім, ата-анаға құрмет!»**

Қандыағаш қаласы 2025жыл

Балабақша – баланың алғаш әлеуметтік ортаға бейімделетін, адами құндылықтарды бойына сіңіретін, тұлғалық қасиеттері қалыптасатын маңызды тәрбие ошағы. Осы орайда педагогтің кәсіби мінез-құлқы, сөйлеу әдебі, балаға деген қарым-қатынасы және ата-анамен байланысы – жалпы тәрбие жұмысының сапасына тікелей әсер етеді. Осы мақсатта өткізілген Әдеп кеңесінде «Балаға мейірім – ата-анаға құрмет!» тақырыбындағы баяндама талқыланып, педагогикалық этиканың өзекті мәселелері кеңінен қарастырылды.

Баяндаманың негізгі идеясы – педагог қызметінің тек балаға білім мен тәрбие беру ғана емес, сонымен бірге мейірімді, қауіпсіз, сенімді орта қалыптастыру екендігіне назар аударту. Кеңес барысында педагогтың баланы қабылдау және оған жылы қарым-қатынас көрсету мәдениеті айтылды. Балаға дауыс көтермеу, кемсітпеу, салыстырмау, керісінше оны түсіне білу, әр жетістігін қолдау – этикалық және кәсіби этиканың басты қағидасы ретінде атап өтілді. Баланың ішкі әлемімен тіл табыса алу, оның эмоциясын дұрыс тану және бағыттай білу – тәрбиелеуші маманның негізгі міндеттерінің бірі екендігі түсіндірілді.

Сонымен қатар, баяндамада ата-анамен арадағы әдеп нормалары да кеңінен талданды. Әдеп кеңесі ата-анамен қарым-қатынаста ашықтық, сыйластық, сыпайылық және кәсібилік сақталуы қажет екенін атап өтті. Педагог ата-ананың пікіріне құлақ асып, мәселені бірлесіп талқылап, ортақ шешімге келуге дайын болуы тиіс. Қандай да бір қиындық туған жағдайда эмоцияға ермей, мәселені дұрыс жеткізу, қажет кезде психологиялық қолдау көрсету – педагогтың мәдениеті мен беделін қалыптастыратын маңызды факторлар екені айтылды.

Әдеп кеңесі балаға мейірім төгу – оның тұлға болып қалыптасуына ықпал ететін, ал ата-анаға құрмет көрсету – педагогтың өз мамандығына деген адалдығын көрсететін басты принцип екенін тағы да баса айтты. Балабақша ұжымында жылы атмосфера қалыптастыру, бір-бірін қолдау, кәсіби құпияны сақтау, этикалық талаптарды орындау – ұйымдағы тәрбие жұмысының тиімділігін арттыратыны түсіндірілді.

Жиын барысында нақты педагогикалық жағдаяттар талқыланып, педагогикалық этиканы бұзуға себеп болатын әрекеттер көрсетілді. Әрбір мысал бойынша шешу жолдары ұсынылып, жас мамандар мен тәжірибелі тәрбиешілер арасында пікір алмасу ұйымдастырылды. Бұл педагогтардың өзара тәлімгерлік байланысын күшейтіп, кәсіби жауапкершілік деңгейін арттыруға ықпал етті.

Педагогтармен жағдаяттан шығу мәселелерінің талқылануы:

Осы баяндама негізінде Әдеп кеңесі барысында педагогтармен түрлі жағдаяттардан шығу мәселелері де жан-жақты талқыланды. Тәрбиеші күнделікті жұмысында бала, ата-ана

және әріптестермен қарым-қатынаста түрлі қиындықтарға тап болуы мүмкін. Сол себепті жиын барысында нақты мысалдар арқылы педагогикалық этиканың сақталу деңгейі, шешім қабылдау жолдары, эмоцияны басқару техникасы және тиімді коммуникация тәсілдері көрсетілді.

Жағдаяттарды талқылау барысында педагогтарға бірнеше маңызды сұрақтар қойылды:

- Баланың мінез-құлқы күрт өзгерсе, тәрбиеші қандай әрекет жасауы керек?
- Асығыс немесе талапшыл ата-анаға педагог қалай сыпайы әрі нақты жауап беруі тиіс?
- Әріптестер арасындағы түсініспеушілікті этикалық нормаларға сүйене отырып қалай реттеуге болады?
- Қиын жағдайларда педагог өз эмоциясын қалай басқарады?

Әр жағдаят бойынша тәжірибелі педагогтар өз тәжірибелерімен бөлісіп, жас мамандарға бағыт-бағдар берді. Талдау барысында мынадай негізгі қағидалар айқындалды:

1. Сабыр сақтау және дауыс көтермеу. Қандай мәселе болса да, педагог ең алдымен эмоциясын бақылап, жағдайды байыппен түсіндіруі тиіс.
2. Баланың мүддесін бірінші орынға қою. Әр шешім бала үшін ең қауіпсіз әрі пайдалы болуы қажет.
3. Ата-анамен ашық әрі дәлелді диалог жүргізу. Проблеманы ушықтырмай, нақты дерекке сүйеніп, мәселені бірлесе шешуге бағыттау.
4. Әріптестер арасында сыйластық сақтау. Педагогикалық этика командалық жұмысты нығайтып, түсініспеушіліктің алдын алады.
5. Жағдаятты талдап, дұрыс қорытынды жасай білу. Қателік орын алса, оны мойындау, түзету және қайталамау жолдарын жоспарлау – кәсібиліктің белгісі.

Сонымен қатар, педагогтарды қиын жағдайдан шығу дағдыларын жетілдіру үшін шағын тренинг элементтері де қолданылды. Педагогтар рөлдік ойындар арқылы түрлі мінез-құлықтағы ата-аналармен сөйлесу тәсілдерін, баламен нәзік қарым-қатынас орнату әдістерін, конфликтіні бейбіт жолмен шешу амалдарын тәжірибе жүзінде қайталады. Бұл әдіс олардың сенімділігін арттырып, болашақ жұмысында тиімді қолдануға мүмкіндік берді.

Жалпы, жағдаяттарды талқылау жұмысы педагогтарға өз кәсіби позициясын нақтылауға, этикалық нормаларды терең түсінуге, балабақшадағы жұмыс мәдениетін жоғары деңгейде сақтауға ықпал етті. Әдеп кеңесінің бұл бөлігі педагогтардың кәсіби дамуына және біртұтас этикалық ұстаным қалыптастыруына зор әсерін тигізді.

